

Relationer som förtrycker

Relationen tar kontroll

Relationism är när själva relationen börjar kontrollera de som har relation. Till viss del sker detta i alla relationer. Dansen dansar dansarna. Här tar jag upp några exempel när relationen blir tvingande, våldsam eller förtryckande mot deltagarna samt möjliga metoder för att bryta relationismen.

Syftet här är inte att vara uttömmande eller att ge färdiga lösningar utan att träna tänkandet kring relationism, öva på att analysera konkreta lokala relationsmekanismer. Hur blir själva relationen tvingande eller befriande? Relationer mellan personer, organisationer, saker och handlingar analyseras här symmetriskt, jämlikt. Det är för att upptäcka vad det är som agerar. Det skymms annars lätt av föreställningar om olika nivåer och sfärer.

Våldsamma parrelationer

Möjlig lösning: Ibland kan nya relationer, med vänner eller skyddande institutioner, skapa tillräcklig dragkraft för att dra sig ur relationens fångenskap. Varning: De kan också bli den oas som gör att man uthärdar och stannar kvar i våldet.

Mobbning

När en grupp, arbetslag eller kamratgrupp, blir tysta åskådare och åhörare till baktaleri eller annat psykiskt eller fysiskt våld blir den en mobb. Mobben fungerar som förstärkande resonans till det direkta våldet som ofta utövas av några få. Möjlig lösning: En enda som ingriper kan förstöra resonansen så mobben upplöses som förstärkare. Varning: Att i stället för ingripande använda medling och 'tala ut' låser fast offer och förövare i den destruktiva relationen. Offret belastas med att själv ta sig ur förtrycket, och får därmed bära ytterligare en börda.

Krig

Möjlig lösning: Söka upp krigets relationer med maskiner, saker, byggnader, räls, hamnar, fartyg, vapen, vinstutdelning, rekryteringskontor, övningsfält och

där på plats intervensera och avrusta. Alltså bryta följsamheten i alla dessa relationer. Märk att även saker och platser är aktörer: kanske följsamma och lydiga med möjlighet till att bli del av motståndet. Varning: Dissonans, som ex protest, fungerar ofta som förstärkning av kriget genom feedback loops. Att dessutom fokusera helt på regeringen eller presidenten är att ignorera miljontals andra relationer som bygger upp kriget.

Självupptagen

Möjlig lösning: Bjudas in till andra relationer än med sig själv. Guider kan guida över den självupptagne till andra världar än självvärlden. Varning: Att lyssna och leva sig in i den självupptagnes problem förstärker gärna självupptagenheten.

Beroende och missbruk

Möjlig lösning: Bjudas eller disciplineras in i gemenskaper som inte riskerar att komma i resonans med missbruket. Varning: Dissonans, som moralism, hamnar ofta i resonans och förstärker missbruket.

Per Herngren

2011-09-01, version 0.1.1

Referens

Bruno Latour, *Reassembling the social: an introduction to Actor-network theory*, Oxford University Press, 2005.

Graham Harman, *Prince of Networks: Bruno Latour and Metaphysics*, re.press, 2009.